

18.6.2018

Dnro 68/61/18

Hallintovaliokunta
Eduskunta

U 33/2018 vp

Valtioneuvoston kirjelmässä on kysymys ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ja direktiiviksi koskien lainvalvontaviranomaisten rajat ylittävää pääsyä sähköiseen todistusaineistoon.

Lausunnossamme keskitymme pääasiassa niihin seikkoihin, joilla on yhteys syyttäjän tehtäviin.

Valtakunnansyyttäjänvirasto kannattaa ehdotuksen tavoitteita. On oletettavaa, että ehdotus tulee vielä neuvotteluissa muuttumaan. Haluamme kuitenkin lausua niistä seikoista, jotka tässä vaiheessa ovat virastossamme aiheuttaneet pohdintaa.

Palveluntarjoajalle on asetuksessa annettu harkintavaltaa asioissa, jotka vaativat oikeudellista asiantuntemusta. Olemmekin huolissamme siitä, miten on varmistettavissa, että määräyksiä käsittelevillä henkilöillä on riittävä kyky ratkaista, onko annettu määräys asetuksen edellytysten mukainen.

Myös määräyksen antavan valtion viranomaisten tulisi asetuksen mukaan kyetä arvioimaan palveluntarjoajan sijaintivaltion erioikeuksia koskevaa lainsäädäntöä tai määräyksen vaikutusta esim. sen kansalliseen turvallisuuteen. Samaten tulisi määräyksen antavan jäsenvaltion viranomaisten kyetä arvioimaan, olisiko määräyksen noudattaminen ristiriidassa EU:n ulkopuolisen valtion lainsäädännön kanssa.

Oikeusapua koskevilla instrumenteilla on tavallisesti ollut lausuma siitä, saako ja missä määrin sillä hankittua näyttöä käyttää myös muissa tilanteissa kuin siinä, mihin se on hankittu (ns. erityissääntö). Asetusehdotuksesta tällainen kohta puuttuu. Myös eurooppalaista tutkintamääräystä koskevasta direktiivistä se puuttuu ja tämä on jo aiheuttanut erinäisiä tulkintahankaluuksia. Olisi siten suotavaa, että asetuksessa otettaisiin tähän selkeä kanta.

18.6.2018

Dnro 68/61/18

Asetus tulisi korvaamaan osan eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä. Tutkintamääräyksessä sellaisen esitutkintaviranomaisen antaman määräyksen, joka jatkossa tulisi annettavaksi asetuksen perusteella, vahvistaa syyttäjä. Asetusehdotuksen mukaan vahvistava viranomainen olisi sisältö- ja liikennetietoja hankittaessa tuomari tai tuomioistuin taikka tutkintatuomari, jota lainsäädäntömme ei tunne. Niissä tilanteissa, joissa vastaavia tietoja on pyydetty tutkintamääräyksellä ja kansallisesti on tarvittu tuomioistuimen lupa, on se hankittu erikseen, ja varsinaisen harkinnan tutkintamääräyksen tarpeellisuudesta tutkinnan kannalta ovat tehneet tutkinnanjohtaja ja syyttäjä yhdessä.

Valtionsyyttäjä

Tuuli Eerolainen